

Lišák a Zajícová a Jáj jako zloděj

Sylvia vanden Heede

An extract pp 5-62

Original title Vos en Haas en de dief van lek
Publisher Lannoo, 2012

Translation Dutch into Czech
Translator Libuse van Dijk

© Sylvia vanden Heede/Libuse van Dijk/Lannoo/Flanders Literature – this text cannot be copied nor made public by means of (digital) print, copy, internet or in any other way without prior consent from the rights holders.

p 5-16

Bratranec a Šak

Tohle je bratranec Lišáka.

A tohle je Šakal.

„Ahoj bratranče Lišáka!“ říká Šak.

„Ahoj Šakale“, řekne bratranec Lišáka.

„Říkej mi Bratranče, jo.“

„Tak ty mi říkej Šaku“, řekne Šak.

„Ahoj Šaku.“

„Ahoj Bratranče.“

Šak je dareba. To je hnedka vidět.

Nosí masku. A kšiltovku.

A pruhované tričko. A pytel s lupem.

To chce Bratranec taky! On chce taky masku, kšiltovku a tričko!

Závistivě kouká na Šaka.

„Já bych chtěl být taky darebou“, vzdychne Bratranec

„Darebové jsou borci.“

„Ohromní borci“, přitaká hrdě Šak.

„Kdybych tak byl takový dareba jako jsi ty“, kňourá Bratranec.

„Pak bych nebyl nikdo.“

„Ty jsi někdo. Ty jsi Lišákův bratranec“, řekne Šak.

Bratranec popotáhne nosem.

„Aha, to...“ řekne zastřeně. „To ale nic neznamená. Já Lišáka ani neznám. Nebo přece. Ale ne moc. Bydlí tak daleko.“

Někdy mi pošle pohled.

Na Vánoce a tak. Tam toho není nic moc napsáno.“

„A když máš narozeniny?“ ptá se Šak. „Pošle ti Lišák taky pohled?“

Bratranec chvíli přemýšlí. A zavrtí hlavou.

„Já nemám narozeniny“, řekne. „Nikdy.“

Tomu se musí Šak hlasitě smát.

„To není možné!“ zvolá. „Každý má každý rok narozeniny! Jestli ses narodil, tak máš narozeniny. Proto se to tak jmenuje: narozeniny. Rozumíš?“

„Ne“, řekne Bratranec mrzutě.

„Tomu nerozumím. A to taky nesouhlasí. Já jsem ještě nikdy neměl narozeniny. Já je taky nechci mít. Je jenom jedna věc, kterou chci: stát se darebou jako jsi ty.“

Šak už nic neříká. Šak se koukne na Bratrance.
 Podívá se na pytel s lupem. Kroutí hlavou.
 „To není jednoduché, víš“, vzdychne.
 „Je to tvrdý obor.
 Musíš kout pikle. Ošklivé pikle.
 Bez plánu jsi dareba na nic.“
 „Ó“, řekne Bratranec.
 To nevěděl.
 „Máš tedy nějaké plány?“ zeptá se.
 „Už ne“, řekne Šak.
 „Na žádný nemůžu přijít. Jen přemejšlím a přemejšlím, ale nevede se mi to.“
 „Já mám plány!“ řekne Bratranec rychle.
 „Zítra zaleju kytky.
 A chci natřít plot.
 A jednou pojedu do dalekých zemí!“
 „Co z tohodle mám!“ křičí Šak.
 „Já hledám zlej plán. Něco se musí rozbít!
 Chci něco ukrást! Musí to bejt něco hroznýho a musí to bolet! Proto jsem dareba!“
 „Ó“, zopakuje zase Bratranec.
 Je z toho celý pomatený.
 Šak nazlobeně kopne do pytle s lupem.
 „Víš co v tom pytli je?“ rozčiluje se.
 „Harampádí! Plech! Zrzavý hřebíky!
 Kdybych tak měl zlato a stříbro!
 Kdybych tak plaval v penězích!
 Kdybych tak mohl kout hanebné pikle!“
 Teď tomu Bratranec už vůbec nerozumí.
 „Hanebné pikle? Myslel jsem, že jde o zlé plány!“
 „To je to samý“, tvrdí Šak. „Hanebný je ještě horší než zlý. A proto lepší.“
 Tomu Bratranec rozumí. To musí být něco hrozného. Hroznější než hrozný.
 Čím horší, tím lepší!
 Bratranec vážně přemýšlí.
 A po chvíli řekne:
 „Možná... možná, že mě něco napadlo.
 Poď dál. Posad se. Dej si skleničku.
 Musíme si popovídat.“
 V Bratrancově domku je jen jedna židle. Takže si Šak sedne na pytel s lupem. Skleničku má Bratranec také jen jednu. Tu podá Šakovi.
 „A co ty? Chceš si taky loknout?“ ptá se Šak.
 „To není zapotřebí“, řekne Bratranec. „Napiju se z flašky. Tam je toho víc. Lahůdka!“
 „Nazdraví“, řekne Šak.
 „Nazdraví“, řekne Bratranec taky.
 To je divný slovo. Bratranec neví, co znamená. Ale to si netroufne říct. Představ si, kdyby si Šak o něm myslel, že je hloupý!
 Šak vypije skleničku jedním vrzem. Pak ji rozbije o zem. Krkne si a řekne:
 „Tys říkal, že něco máš.“
 „To je pravda“, přikývne Bratranec. „Co teda?“ ptá se Šak.
 „Plán“ řekne Bratranec tajuplně.
 „Jakej plán?“
 „Hříšnej plán.“

Šak vyskočí. A volá:

„Jakej? A co to je? A kde? A kdy?

Dělej! Povídej! No tak šup!“

Bratranec se chechtá. Taky si krkne.

Utře si pusku. Láhev hodí do kouta. Pak se dívá kolem sebe.

„Jsme v bezpečí?“ zamručí. „Nesleduje nás někdo? Neuslyší nás nikdo?“

Šak taky pošilhává. Kouká se doleva a kouká se doprava. Koukne se i přes rameno.

„Nic nevidím“, řekne. „Jsme tu úplně sami.

Tak se pochlub s tím plánem. Je to požár? Krádež? Šikana? Je to opravdu hrozně hrozný?

Nebo ještě hroznější?“

„Ještě hroznější“ řekne Bratranec.

„Pojď sem, pošeptám ti to.“

A to Bratranec udělá.

Bratranec šeptá.

Mluví tak potichu, že to může slyšet jen Šak.

„To teda, to je hrozný plán!“ vykřikne Šak.

„To je ošklivý!

To je podlý!

Ty seš dobrej!“

Šak bouchne Bratrance do zad. Ne moc silně! Poplácá ho po zádech, protože je šťastný.

Darebové si nedávají pusku. Darebové bouchají a štípají.

I když jsou šťastni.

„Na to se napijeme“, řekne Šak.

„Nalej ještě.“

„To nejde“, odpoví Bratranec.

„Flaška je prázdná a sklenička rozbitá.“

„Ó“, řekne Šak „Na to jsem zapomněl. Škoda. Ale proč naříkat! Ukradneme novou láhev. Plnou. Ne, ne, my ukradneme dvě plné láhve.

Nebo tři.“

„A dvě skleničky“, řekne Bratranec. „Jednu pro tebe a jednu pro mě. A židli. Ne, pohovku.

Měkkou pohovku pro nás oba.“

„Sepíšeme seznam“, navrhne Šak.

„Dobře“, řekne Bratranec.

Bratranec hledá tužku nebo pero. To se mu moc nedaří. Bratranec nikdy nepíše dopisy. Nepíše si deník.

Nenávidí kreslení. Na co by potřeboval tužku? Ale po nějaké době něco najde. Je to malý špaček s ulomenou špičkou.

„A papír?“ ptá se Šak.

„Mám“, uchechtne se Bratranec. „Lišák mi občas pošle pohled. Ten si schovávám. Koukni se do šuplíku v kredenci.“

Šak otevře zásuvku. V té je spousta krámů:

Špunt

3 kolíčky na prádlo

6 připínáček

Ohořelé zápalky

Gumičky

Prázdná krabička od zápalek

Mrtvá moucha

Nůž

Lžíce

Vidlička

Pohlednice

A ještě jedna pohlednice

„To jsou ony“, řekne Bratranec.

Vezme si pohlednice a dobře si je prohlíží. Na přední straně jedné z pohlednic stojí strom. Na přední straně druhé pohlednice je sněhulák. Na zadní straně obou pohlednic je napsáno:

Nejkrásnější svátky

LIŠÁK A ZAJÍCOVÁ PAN SOVA JÁJ KDÁKALKA KIKIRÍK

„Kdo je Lišák to vím“, řekne Šak.

„Lišák je tvůj bratranec.“

„Ne, já jsem Bratranec“, řekne Bratranec. „Lišák je Lišák.“

„Jo, ale když jsi Lišákův bratranec, tak je Lišák taky tvůj bratranec“, trpělivě vysvětluje Šak.

„Fakt?“

„Fakt. Ale kdo jsou Zajícová a pan Sova?“

A Jáj a Kdákalka a Kikirík?“

Bratranec pokrčí rameny.

„Kamarádi Lišáka“, mračí se Bratranec.

„To není spravedlivé.

On má všechno a já nic.

Já nemám vůbec nikoho.“

Šak se upjatě dívá na Bratrance.

„A co já?“ zeptá se.

„Já nejsem tvůj kamarád?“

„Ty jsi dareba, Šaku. To je něco jiného“, povzdychne si Bratranec.

„Ty jsi taky dareba, Bratranče“, řekne Šak

„Vážně?“

„Áno. Vždyt máš plán. Hříšnej plán.“

Bratranec pokrčí rameny.

„To byl plán pro tebe“, řekne.

„Ale ty deš se mnou“, řekne Šak. „To je plán pro nás oba.“

„To je pravda“, přikývne Bratranec.

„Takže jsme velebraši“, rozhodne Šak.

„Vele...co?“

„Velebraši. To jsou kamarádi, ale v darebácký řeči.“

„Vážně?“ ptá se Bratranec radostně.

„Vážně“, řekne Šak.

Bratranec ořezává nožem špičku tužky.

„Napiš: flašku. Nebo ne.

Napiš: tři flašky“, řekne Šak.

„Tři plný flašky“, opravuje ho Bratranec.

A píše ještě dál:

2 sklenyčky skleničky

1 mněkou pohovku

Pak už nic víc neví. Usilovně přemýšlí. Okusuje tužku. Jestli si nedá pozor, tak ji ještě spolkně!
„Zlato a stříbro“, vyjmenovává Šak. „Perly a šperky. Náhrdelník, náušnice...Všechno co se leskne a třpytí.“

Bratranec píše a píše. Je toho už docela hodně. Čím víc toho Šak vyjmenovává, tím víc toho chce. První pohlednice je už plná. Bratranec vezme druhou pohlednici, tam se ještě něco vejde, ale už ne moc.
„Stop!“ řekne Bratranec. „To stačí! Už je toho tolik, že to ani neunesíš. Ten tvůj pytel je příliš malý na to, pro co chceme dojít.“
„A to je teprve začátek“, řehťá se Šak.

Mrkne na Bratrance. A Bratranec mrkne zpátky. Moc to neumí. Ale tentokrát se to docela povedlo. Ne tak špatné, na čerstvého darebu!

„Ještě potřebuju masku, kšiltovku, pruhovaný triko a pytel s lupem“, vypočítává Bratranec na prstech.

Ale Šak říká, že to nejde.
„Jinak bude hnedka vidět, že jsi dareba. A náš plán přijde nazmar.“
„Náš plán přijde na co?“
„Na nic.“
„Proč to teda říkáš?“
„Přijít nazmar, tím se chce říct: nepovede se.
Když uvidí, že jsi dareba, tak se to nepovede.“

Bratranec se dívá sklesle. Chtěl být tak moc rád darebou, protože darebové jsou borci. Teď je darebou, ale není to vidět. Co z toho má!

„A stejně chci zlodějské oblečení“, otravuje.
„Později“ slibuje Šak.
„Později, až budeme bohatí. Ale nejdřív si podáme Lišáka. Oškubeme ho.“
„Oškubeme? Myslíš jako, že bude holý jako koleno?“ ptá se Bratranec.
„Ano“, řekne Šak. „Ukradneme mu všechno, co má.“
„Všechno?“
„Všechno! A ještě víc!“

p 17

Na návštěvě u Lišáka

V lese je ticho. Lišák leží na zádech v trávě.
Dává si šlofíka? Nejspíš ano.
Bratranec a Šak jsou taky v lese.
Ale ti nechrupou. Jsou schovaní v keřích.
Pozorují Lišáka.
„Je to on?“ šeptá Šak.
Bratranec kývne. Šak se chechtá. Zdvihne palec do vzduchu.
„Viš dobře, Bratranče, co tě čeká“, řekne potichoučku. „Půjdeš k Lišákovi. Budeš dělat jakobys přišel na návštěvu. Já zůstanu tady. Počkám na znamení. Však víš. Dohodnuté znamení.“
„Uhú uhú uhú!“ přikývne Bratranec.

„Pš! Tiše! Ještě zbudíš Lišáka!“ řekne Šak.
 Ale už je pozdě! Lišák se leknutím probudí!
 Dívá se ospale kolem sebe.
 „Pan Sova?“ , zívá „Jsi to ty pane Sovo?“
 Zapraská větvička. Něco šustí.
 „Pan Sova?“ ptá se Lišák znovu.
 To je divné. Měl za to, že opravdu slyšel pana Sovu.
 Proč tedy pan Sova neodpovídá? A co se to tam hýbe?
 Kdo to přichází? To je ... to je...
 „Bratranec“ zvolá Lišák.
 „Ahoj Lišáku!“ směje se Bratranec.
 Vyleze z křoví. Ulámané větvičky mu trčí z kožichu. S napřaženou rukou se žene k Lišákovi.
 Lišák si protírá oči. Spí ještě? Zdá se mu to?
 „Bratranče? Jsi to opravdu ty?“ ptá se nedůvěřivě.
 „Jasně, řekne Bratranec. „Říkal jsem si: proč ne, navštívím taky jednou Lišáka.“
 Chytne Lišákovu ruku a potřásá s ní, lomcuje s ní sem a tam. Pak se dívá kolem dokola. Vidí zahradu a plot a doupě Lišáka a Zajícové. Žárlivě si odfrkne. A pak řekne:
 „Žiješ si tu pěkně, Lišáku.
 Velmi pěkně. Až moc pěkně!“
 Lišák se kouká udiveně. Co to Bratranec povídá? Žije si tu až moc pěkně? Slyšel to opravdu dobře?
 To není možné!
 „Máš nějaký pěkný věcí?“ zeptá se Bratranec najednou. Přitom přimhouří oči. Jde z něj strach. Co se to s Bratrancem děje?
 Proč se chová tak podivně?
 „Vě...vě...věci?“ koktá Lišák.
 Bratranec pokyvuje. Teče mu slina z pusy.
 Tu si utře. Něco si sám pro sebe mumlá. Lišák slyší:
 „...jedna láhev ... dvě plný flašky...
 a pro každou jednu skleničku...“
 „Já nemám láhev, ale mám džus,“ řekne Lišák rychle.
 „Džus z krabice. Pojd' dál. Posad' se.
 Postavím na kafe. Nebo chceš radši čaj?“
 Chudák Bratranec! Přišel z takové dálky!
 Určitě má žízeň!
 „Zajícová! Zajícová! Pojd' sem, rychle! Bratranec je tady!“ volá Lišák.
 „Musím uvařit kávu. Vlastně ne, čaj. Nebo ne, obojí.“
 „Obojí?“ ptá se Zajícová.
 „Ano“, kývne Lišák.
 „A taky skleničku džusu.“
 Bratranec sedí na pohovce.
 Osahává polštáře.
 Pohupuje se sem a tam.
 „Pěkně měkký...“ mumlá si.

Vytáhne z kapsy pohlednici.
 A špačka tužky.
 Něco si odškrtne.
 3 plný flašky
 2 sklenyčky skleničky
 X 1 mněkou pohovku

zlato
Ta nejlepší přání
LIŠÁK A ZAJÍCOVÁ
PAN SOVA JÁJ KDÁKALKA KIKIRÍK
stříbro
perly
šperky (hodně)
1 náhr-
del-ník
náušnice

„Áhoj Bratranče!“ uslyší najednou Bratranec.
Bratranec se příšerně lekne. Rychle strčí pohlednici a tužku pryč. A tam už je Zajícová! Nese táč s
bábovkou a sušenkami. Bratranec zčervená. Viděla Zajícová co dělá? Určitě ne. Zajícová položí táč.
„Káva je hotová“, řekne.
„Máme taky čaj a džus.“
„A zlato?“ vyhrkne Bratranec.
„Ne, ne zlato tu není.
Proč se ptáš?“
„Ehm... ehm... jen tak“, zalže Bratranec. „Vlastně jsem myslel stříbro. Ehm... ehm... jen tak z
legrace!“
Hrozně rudne. Vlastně nechtěl říct nic, ale přece jen to udělal. To byla hloupost! Za chvíli možná
všechno vytroubí. Pak bude Zajícová vědět, že je dareba. A plán přijde nazmar!
„Děje se něco, žes tak zrudnul?“, řekne Zajícová.
„Ale ne! Haha. Červenám se jen tak!“ směje se Bratranec.
„Já nemám žádný seznam a taky jsem si nic neodškrtnul.
Ty sis to myslela? Tak to tak není, haha!“

Zajícová je zticha. Na čele se jí udělala hluboká vráska.
Ten Bratranec je ale divný floutek! Položí mu kousek bábovky na talířek. Ten zhltně naposezení! A
pak si vezme ještě kousek. Hltá ho velkými sousty.
A, už je tu Lišák s kávou. Konečně!

„Mně se Bratranec moc nezamlouvá“, hudruje Zajícová.
„Ale je to můj bratranec!“ řekne Lišák.
„To přece vím“, vzdychne Zajícová.
„Musím být hodně milá?
Nebo stačí jen malinko milá?“
„Malinko milá stačí“, vzdychne Lišák.
A přinese Bratranci ještě pár sušenek.

Zajícová se opravdu snaží. Nemračí se.
Nevzdychá. Nevyplazuje jazyk.
Lišák nalije Bratranci džus.
Řekne : „Jo,jo.“
Bratranec řekne: „Tak, tak.“
Pak oba chvíli mlčí.
Je slyšet jen tikot hodin.
Zajícová zívá. Mají bábovku a džus a čaj. A kávu.

„Tak, tak“, řekne zase Bratranec.

„Jo, jo“, řekne Lišák.

Jaká to nuda! Jak je to hloupý! Jak je to všechno protivný!

„Mám nápad!“ najednou vykřikne Zajícová.

„Uspořádáme oslavu!“

„Oslavu?“ ptají se Bratranec s Lišákem najednou.

Zajícová kývne.

„Oslavu. Oslavu na zahradě. Pan Sova přijde a Kdákla a Kikirík a Já samozřejmě, a ... a my.

Hnedka napíšu pozvánky.“

A to Zajícová udělá. Píše pozvánku pro Kdákalku a Kikiríka a Jáje. A píše taky panu Sovovi.

Tohle napsala:

Pořádáme oslavu na zahradě

Každý (může) musí přijít.

Oslava začíná TĚŽ!!!!

(Vezměte s sebou dort)

„Teď?“ ptá se Lišák, když čte co tam stojí.

„Teď“, řekne Zajícová.

„Vynes už stůl a židle ven.“

„Nezapomeň na pohovku!“ řekne Bratranec.

„Pohovku?“

Bratranec kývne.

„To se nám bude hodit na později“, řekne.

„Jejda! Myslím...“

„To je pohodlná pohovka“, směje se Lišák.

„Hezky měkká.“

Ale to není ono, na co Bratranec myslel. On myslel na seznam na pohlednici. Myslel na Šaka v křoví. Myslel na pytel s lupem.

Vejde se tam pohovka?

„To máš, ale dobrý nápad, Bratranče!“ souhlasí Lišák.

„Postavíme pohovku hnedka ven.

Bude to jako zahradní lavice!

Pojď pomoz mi.“

Zvedne pohovku na jednom konci.

A Bratranec na druhém.

To je, ale tíha! Jak ji pak budou moct ukrást?

Jak nacpou pohovku do pytle? Bratranec zhluboka vzdychá.

Být darebou je fuška!

Dareba na oslavě!

„Čteš to taky, Kikiríku? U Lišáka a Zajícové je oslava!“

Kdáká Kdákalka vzrušeně.

„Kokodák!“ směje se Kikirík.

„Jáj chjcje taky na oslavu!“ volá Jáj.

Stůl a židle jsou na zahradě. A pohovka je tam taky. Bratranec na ni žuchne. Už nehodlá dělat nic. Na nějakou práci je příliš unavený!

„Jéje, ta pohovka byla ale těžká!“ popadá dech.

Dívá se kolem sebe. Zajícová prostírá stůl. Lišák rovná židle. A už tu jsou hosté! Jak jim to sluší!

Pan Sova má na hlavě klobouk a na krku kravatu. Kikirík má oblek. Kdákalka má nové šaty. A Jáj?

Jáj si zapíchl Kikirikovo pírko do ocásku!

„Teď jsem jáj kohout! Teď jsem jáj kohout!“ pořád volá.

Kdákalka se usmívá. Jáj od ní dostane pusku.

„Ty jsi můj milý malý pidikohoutek“, říká.

„Jáj nejsem malý! Jáj jsem velký!“ volá Jáj.

„To víš, že jo. Ty jsi můj velký poklad“, řekne Kdákalka.

Bratranec zpozorní. Co to slyší? Poklad? Velký poklad?

„Kde je?“ ptá se.

Zajícová se na něj divně kouká.

„Kde je co?“ ptá se.

Bratranec rychle zavře klapáčku. Přesně včas! Už toho řekl dost. Za chvíli se ještě prořekne.

Ještě ho Zajícová bude podezírat!

Ale už je pozdě! Zajícová ho už podezírá!

Má pocit, že má Bratranec něco za lubem. Co ale? Co?

„Kdo jěj to?“ ptá se Jáj.

A ukazuje na Bratrance.

„To je můj bratranec“, říká Lišák.

„Ahoj, Bratranče. Já jsem Kdákalka“, řekne Kdákalka.

„Kokodák“, řekne Kikirík.

„Já jsem pan Sova. Těší mě“, řekne pan Sova.

„Jáj jsem Jáj!“ řekne Jáj.

Je tam dort. Je tam bábovka. Je tam i koláč.

Je toho ode všeho dost.

Bratranec jí a jí.

Tak dobře se ještě nikdy nenajedl! Tak dobře a tak hodně!

Už ho z toho bolí břicho. Ale přece jí pořád dál.

„Ty jsi tlustják!“ volá Jáj najednou.

Bratranci zaskočí kousek koláče.

„Kuch! Kuch!“ kašle.

Lišák ho bouchne do zad. Naštěstí. Bratranec se už nedusí.

Vyplivne drobek.

„Já nejsem tlustják! Já jsem Bratranec! Jsem Lišákův bratranec!“ řekne hlasitě.

To je legrační! Každý se musí smát.

Jen Bratranec ne. Ten tomu nerozumí.
„Jáj tím myslí, že jsi tloušťík, že jsi tlustý“, vysvětluje Lišák.
„Takhle mluví vždycky. Já je jáj a tlustjác je tlustý.“
„Ó“, řekne Bratranec.
Dívá se na své břicho. Tam se vejde hromada dortu.
A koláče. A bábovky.
„To je pravda. Já jsem zlodějík ...ehm...tloušťjík!
Myslím tlustý!“
Teď je červený jako rak.
„Tlustej!“ volá. „Tlustý tlustjác tlustý! Haha!“
A plácá si po bříše.

Zajícová strčí do Lišáka.
„Musíme si dávat na Bratrance pozor. On má něco za lubem“, šeptá mu do ucha.
„Jakým lubem?“, ptá se Lišák. „Žádný lub nevidím!“
„Má něco v plánu“, vysvětluje Zajícová.
Lišák se dívá na Bratrance. Je to pravda, co Zajícová říká?
Má Bratranec něco v plánu?
Ale, co? Co?
„Ehm, ehm“ odkašle si pan Sova najdenou.
Zaťuká nožem o skleničku.
Zní to jako zvonek. Cink!
Jáj je nadšený! Vezme si také nůž.
Zaťuká na svou skleničku.
Ale ťuká příliš silně! Skleničku rozbije!
„Podívej se, cos udělal!“ zlobí se Kdákalka.
„Kokodák!“ křičí Kikirik.
„Ále, to nevádí“, řekne Zajícová.
Ale Jáj začne křičet z plna hrdla. Řve příšerně!
Lišák si zacpe uši.
„Za chvíli prasknou i ostatní skleničky“, mručí.
„Nesmysl“, řekne Zajícová a uklízi střepy.

„Ehm,ehm,!“ řekne pan Sova znovu.
Chce pronést řeč!
To patří k oslavě.
Kdákalka už nekřičí a Jáj je taky zticha. Jáj ještě trošku vzlyká. Bratranec zívá. Lišák si vyndá prsty z uší. Zajícová kývne na pana Sovu.
Ale pan Sova je vyvedený z míry!
Ztratil řeč, už si nepamatuje, co chtěl říct!
„Ech...“ koktá. „Ech...ech...ech...“
Dělej, pane Sovo!
Pan Sova koulí očima. Škube pusou.
Nevydá ani slova. Nebo přece. Nebo ne.
„Ech...ech...“
Tak dělej pane Sovo!
Pan Sova polkne. Pan Sova odkašlává. Pan Sova si utírá pot z čela.
„Uhú, uhú, uhú“, řekne konečně.
A najednou....
„Ljupič!“ ječí Jáj. „Djarebák s kšiltovkou a maskou a pruhovaným trikem a pytlem s lupem!“

„Šak!“ křikne Bratranec.
Protože tam najednou stojí Šak.
Myslel si, že ho Bratranec volá.
Ale bylo to jinak.
To byl pan Sova, co volal uhú.

„Darebák!“ volá taky Kdákalka.
„Darebák na oslavě! Pomóc! Pomóc!“
„Kokodák!“ řekne Kikirík ustrašeně.

Pan Sova hupne pod stůl.
A Lišák taky.
Ale Zajícová si dá ruce v bok. Koukne se na Šaka. Koukne se na Bratrance. A pak řekne:
„Tak, tak! Znáš toho darebu, Bratranče?
Á ty darebo, znáš Bratrance? Tak teď s pravdou ven! Nebo nedostaneš už ani kousek drobenkového koláče!“

p 33

Copak to má Šak v plánu?

Bratranec zírá na Šaka. Chtěl by tak hrozně rád ještě kousek koláče! Ale taky nechce, aby plán přišel nazmar.

Takže Bratranec musí lhát!
„Já...já Šaka neznám!“ koktá.
„Krom toho to není dareba!“
„On jěj opravdový dareba! To přece vidíš! Má masku!“ pípa hlasitě Jáj.

„Masku? Haha, to není maska!
To jsou brejle!“ směje se Šak.
„Prjoč máš brjýjle?“
„To abych tě líp viděl.“
„Prjoč máš kšiltovku?“
„Abych nenastydnul.“
„Prjoč máš pruhované triko?“
„Proužky mi sluší.“
„Prjoč máš pytel s lupem?“

Šak se řehtá od ucha k uchu. Trochu se předkloní. Teď je hodně bízko u Jáje.
Chraptivě šeptá:

„V tomhle pytli není lup, ale...“
„Harampádí!“ volá Bratranec. „Plechovka! Rezavé hřebíky!“
„Lež!“ rozzlobeně křičí Šak.
Toho se Bratranec lekne. Dívá se překvapeně.
„Lež? Jsou lži v pytli?
To jsem nevěděl“, mumlá zmateně.

„Tak a teď už to stačí!“ řekne Zajícová hlasitě.
„Nechci žádné výmluvy.“

Jsi lupič Šaku?

Jo nebo ne?“

„Ne“ rychle zalže Šak.

„Co tedy máš v tom pytlí?“

„Dárky“ vymyslí si Šak.

„Pro koho?“

„Pro mně! Pro mně!“ pípá Jáj a skáče sem a tam.

Šak se falešně uchechtne. Jsou mu vidět zuby. Jsou dlouhé a žluté. Jáj je tak malinký! Šakova huba je tak velká!

„Dej si pozor, můj poklade!“ volá Kdákalka ustrašeně.

Šak klapne hubou. Naštěstí! Jáj je ještě celý. To bylo o fous. Šak se dívá kolem sebe.

„Poklad? Žádný poklad nevidím“, řekne udiveně.

„Jáj je poklad“, vysvětluje Lišák.

Vyleze z pod stolu a oklepe si kalhoty. Pan Sova se už taky objevil.

Trochu se stydí. Nemusel se přece ničeho bát! Koneckonců není Šak žádný dareba! Šak má brýle a čepici, aby mu nebyla zima a pruhované tričko, protože mu pruhované věci sluší. A v pytlí s lupem není lup, ale dárek pro Jáje.

„Já jsem pan Sova. Těší mě“,

řekne pan Sova a smekne před Šakem klobouk.

„Neměl byste pro mne náhodou také malý dárek?

Vejce nebo tak něco. Víte, byl bych rád, kdyby se mi něco vylíhlo.“

„Já bych si dal taky vajíčko“, vzdychne Bratranec.

Olizuje si rty a hladí si břicho.

Ale Šak nedává pozor na Bratrance a ani na pana Sovu. Ukazuje na Jáje.

„Je to opravdu poklad?“ ptá se nedůvěřivě.

„Ano!“ řekna Kdákalka hrdě.

„Ano“, vzdychne Lišák taky. „Jáj je Kdákalcin poklad.

Nerozumím tomu, ale je to tak.“

Jáj pípá celý den. Někdy krákorá.

Krákorá i o půlnoci. On ještě dobře nezná hodiny. ,

„Ale má srdce ze zlata“,

tvrdí Kdákalka.

„Zlato?“ ptá se Bratranec a „Zlato?“ ptá se Šak.

„Kokodák!“ horlivě přikyvuje Kikirik.

To znamená: „Určitě!“

Vedle Bratrance je ještě místo na pohovce. A také je ještě dost dortu. A bábovky. A koláče. A džusu. A kávy a čaje.

„Pojď sem, Šaku“, řekne Bratranec.

Poklepe na polštář vedle sebe.

„Jo, pojď sem. Je tu místa dost“, říká pan Sova.

Bratranec se kousek pošoupne.

Šak si sedne.

„Měkký co?“ šeptá mu Bratranec do ucha.

„Ale hodně těžký. To se nikdy nevejde do pytle.“

„O čem mluvíš?“ bručí Šak.

„O pohovce. Seznamu. Hříšném plánu.“

„Aha, jo... to!“ vzdychne Šak.

Pokyvuje hlavou. Na ten seznam už vůbec nemyslel! Na ten plán už skoro zapomněl! Ale to nevadí.

„Napadlo mne něco lepšího“, říká.

Říká to tak potichu, že to slyší jen Bratranec.

A říká ještě něco dalšího. Říká....

„Dort?“, nabízí pan Sova.

Šak nemá chuť na dort. Bratranec ano. Takže Bratranec sní Šakův kousek. Bratranec jí a Šak povídá a Bratranec přitakává a přitakává. Bratranec taky občas něco řekne. Mluví s plnou pusou. Zajícová to vidí. Dlouhne do Lišáka.

„Ten tvůj Bratranec si něco sušká s Šakem. Vsaď se, že ho zná. Vsaď se, že Bratranec lže. A Šak lže taky. Je to dareba to je jasně vidět. Má masku a kšiltovku a pruhované tričko a ...“

„Ale Zajícová!“ směje se Lišák. „Ta maska jsou brýle a tu kšiltovku má, aby mu nebyla zima! Vždyť jsi sama slyšela, co to Šak povídal! To není dareba! Neboj se. Děláš si starosti pro nic za nic. Vezmi si ještě kousek koláče. Nebo chceš džus? Máme všeho dost.“

Ale Zajícová už nemá na nic chuť. Popostrčí talíř kousek dál. Co mají Šak a Bratranec v plánu? Kdyby to tak věděla!

„Jáj chjci djárek!“ začne najednou kňučet Jáj .

„Já taky“, řekne pan Sova. „Chci svoje vajíčko!“

Šak zrudne. On nemá vůbec žádný dárek pro Jáje! Nemá ani vajíčko pro pana Sovu! V pytli s lupem není nic jiného než harampádí a rezavé věci. Ale to nesmí nikdo vědět. Jinak všichni najednou pochopí, že je dareba.

„Hm... My musíme naléhavě pryč!“ vymyslí si najednou. „Čapne Bratrance za ruku a tahá ho z pohovky.“

„Ale můj talíř ještě není prázdný!“ brání se Bratranec.

„To se nedá nic dělat! Ještě nám ujede autobus!“

„Jaký autobus?“

„Autobus domů.“

„Ale dyť žádný autobus nejede do....“

Šak chňapne velký kus dortu a nacpe ho Bratranci do pusy. Bratranec nemůže říct ani slovo! Divoce koulí očima. Jeho tváře jsou úplně nafouklé. Ještě mu zaskočí! Šak zamává kšiltovkou. „Zase někdy na viděnou!“ zvolá.

Sesbírá pytel s harampádím a chytne Bratrance za flígr. Ohromným skokem se ztratí v křoví.

„Tak zase někdy brzy na viděnou!“ volá Lišák taky.

Je mu líto, že Bratranec musel tak rychle pryč. Panu Sovovi je to také líto. Ten chtěl tak rád vajíčko!

A Jáj? Tomu tečou slzy proudem.

„Jáj chjci mjůj djárek!“ naříká.

„Kokodák“ vzdychne Kikirík.

„Ach“, vzdychne Kdákalka.

Zajícová neříká nic. Jen se dívá na místo, kde Šak a Bratranec zmizeli. Větvičky se už nehýbou. Nešustí žádné listí. Vypadá to jako by Bratranec a Šak tam nikdy nebyli. Ale oni tam byli!

„Tak zase někdy brzy na viděnou ...“ šeptá si Zajícová.

Je tomu tak? Vráť se Šak s Bratrancem zpátky? A proč vlastně?

Kikirík s Kdákalkou uklízí stůl. Lišák a pan Sova nosí židle dovnitř.

Jáj sedí v trávě a pláče.
Oslava skončila.

p 41

„Chci Jáje!“

Ohromný kus od Lišáka a Zajícové se Šak a Bratranec vyčerpáním svalí na zem. To byl teda sprint! Bratranec sotva popadá dech. Leží na zádech a má zavřené oči.

„Stihli...stihli jsme to?“ sténá.

„Stihli? Co jako myslíš?“ ptá se Šak.

„No ten autobus“, řekne Bratranec.

Šak se zhluboka nadechne. Potřásá hlavou.

„Nejde o žádný autobus Bratranče.“

To byla výmluva. Hořela mi půda pod nohama. Tak sem dusal!

„Co, jako udusal?“

„Jako zdekoval jsem se, myslím tím zdrhnul.“

Musel jsem zdrhnout a ty taky, protože jsme velebraši. Rozumíš?“ Bratranec přikyvuje.

Samozřejmě, že tomu rozumí. Šak chtěl pryč, protože měl teplé nohy. A Bratranec musel s ním, i když se mu nechtělo. Ale v zlodějský hantýrce jsou kamarádi.

„Mně nebylo horko, ale teď jo“, bručí Bratranec. „To je tím během. Měli jsme přece jen jet autobusem.“

„Pš! Buď chvilku tiše!“ řekne Šak najednou.

Bratranec nastraží uši. Slyší vítr ve stromoví. Taky slyší, jak ještě hrozně hlasitě dýchá.

„Tiše! Tiše!“ řekne Šak znovu.

Bratranec zadržuje dech. Poslouchá, jak nejlépe umí. A pak to taky uslyší. Někdo pláče! Zní to pronikavě vysoko a vrískavě. Vrže to celým lesem.

„Jájo...jájo! Já-jo-já!“

„To je Jáj!“ šklebí se Šak.

Vyskočí a mávnutím si hodí pytel s lupem přes rameno.

„Kam jdeš?“ lekne se Bratranec.

„Do Lišákova doupěte“, řekne Šak.

„Ale vždyť tam odtud teď jdeš!“

Šak přikývne a mrkne na Bratrance.

„Mám hříšnej plán“, šeptá.

„No to už vím“, řekne Bratranec. „Ukradneme všechno, co Lišák má. Jen ta pohovka je trochu nevýhodná. Hrozně těžká. A velká do pytle. Ale hezky měkká.“

„Zapomeň na tu pohovku“, řekne Šak. „Vždyť ti to teď povídám. Víím něco lepšího. Něco, co je opravdu špatný.“

Řehtá se. Jeho oči jsou úzké a žluté. Zlověstně se lesknou.

„A co teda náš seznam?“ mumlá Bratranec.

„Zapomeň na seznam.“

„Ale...ale...“

Bratranec šátrá po kapsách.

V levé kapse má pohlednici s vánočním stromečkem.

V pravé kapse má pohlednici se sněhulákem.

Pohlednice se stromečkem má oslí ucho. To však nevadí. Ještě se dá všechno přecíst.

3 plný flašky

2 skleničky skleničky

X 1 mněkou pohovku
zlato
Ta nejlepší přání
LIŠÁK A ZAJÍCOVÁ
PAN SOVA JÁJ KĐÁKALKA KIKIRÍK
stříbro
perly
šperky (hodně)
1 náhrdel-
ník
náušnice
„Dej to sem!“ řekne Šak.
Vytrhne pohlednici Bratrancovi z ruky.
Očima přelétne celý seznam. Pak se falešně zasměje.

„Chci něco z tvýho seznamu“, řekne. „Ale ne měkkou pohovku, ta je vopravdu těžká a velká. A taky ne ty plný flašky nebo skleničku. Já chci...já chci... tohle!“
Bratranec čte slovo, na které Šak ukazuje.
A pak se najednou hrozně lekne.
„Jáj!“ volá. „Chceš Jáje?“
„Jo, chci Jáje“, řekne Šak chraplavě. „Poslouchej. Tohle je můj plán: Lišák a Zajícová si myslí, že jsme daleko. Ale my se hnedka potichoučku vrátíme zpátky. Nikdo nás nesmí vidět.“
„Přemejšlej, Bratranče! Jáj je poklad a má srdce ze zlata. Zlato! Víš, co to znamená?“
Bratranec civí na Šaka. Zpomaleně pokyvuje hlavou.
„Kdo má zlato je bohatej!“ vysvětluje Šak.
„Ale... ale Jáj patří Kďákalce“, řekne Bratranec potichu.
To Šaka hrozně rozesměje.
„Seš dareba nebo nejseš?“ vysmívá se.
„Samozřejmě, že Jáj patří Kďákalce! Taky proto ho ukradneme.“
„Ukradneme? Ale ... Jáj není žádná věc! Jáj žije!“
volá Bratranec zmateně.
„Ale on je na tvým seznamu“, řekne Šak mazaně.
A to má pravdu.

Bratranec neví, co by na to řekl.
Strčí si pohlednici zpátky do kapsy.
Šak mu poklepe po zádech.

„Schováme se v křoví.
Nalákáme Jáje k nám a ...“
Šak nedokončí větu. Luskne prstama.
Bratranec se o to také pokouší, ale jemu se to nedaří.
„Ukradneme Jáje“, zamumlá.
„Odvlečeme“, řekne Šak.
„Co?“
„Uneseme. Uneseme Jáje.“
Bratranec přitakává. Necítí se dobře. Najednou chce, aby Šaka nikdy nepotkal.

Do pytle s ním

Jáj sedí v trávě a pláče. Už to trvá hodinu!
Nic nepomáhá. Kdákalka mu slibuje zmrzlinu. Tu Jáj nechce.
„Jáj chjcji djárek!“ pláče.
Kikirík mu slibuje pírko z ocásku. To Jáj taky nechce.
„Jáj chjcji djárek!“

Lišák mu slibuje výprask. Ale to nesmí od Zajícové.

„Jáj chjcji djárek!“
„Já chci taky dárek, ale kvůli tomu taky nedělám tyjáter“, říká pan Sova.
A celý sklíčený si jde sednout na svůj strom.

„Budeme dělat jako by tu Jáj nebyl“, navrhuje Zajícová.

„On přestane sám. Pojd' Lišáku, jdeme dovnitř. Zavřeme dveře. Dáme si vatu do uší.“
Lišákovi se to zamlouvá!
„Zmrzku?“ ptá se Kdákalka.
„Njé!“ zařve Jáj.
„Kokodák?“ ptá se Kikirík.
„Njé!“

Lišák a Zajícová jsou pryč. Kikirík a Kdákalka jsou pryč. Pan Sova je pryč.
Na zahradě už nikdo není, jenom Jáj.
Sedí v trávě sám.
Ještě trochu pláče.
Ale už nepláče tolik jako předtím.
Občas vzlykne.

„Mjůj djárek...“ mumlá si.
Utírá si očíčka. Ta jsou rudá a opuchlá.

„Pst!“ slyší Jáj najednou. „Pst! Pst!“
Je to Kdákalka? Je to Kikirík? Je to Lišák nebo Zajícová nebo pan Sova?
Jáj se dívá kolem sebe.

„Pst! Tady! To jsme my!“
„Kdjo“ pípne Jáj zvědavě.
„My. Bratranec a Šak.“
Jáj vyskočí. Tleská ručkama.

„Jáj jsjem to vjedjel! Jáj jsjem to vjedjel!“ jása.
„Jáj dostjane svjůj djárek!“

Křoví se hýbe. Šakova hlava vykukuje mezi listy. Rychle se rozhlíží z leva do prava.
Pak si dá prst na rty a ušklíbne se. Vykoukne i Bratranec.
Mhouří oči kvůli sluníčku.

„Nikdo nás nesmí slyšet.
Nikdo nás nesmí vidět“, šeptá Šak.
„Prjoč nje?“ ptá se Jáj.
„To je překvapení.“

Překvapení! To je hezké! To bude pan Sova koukat, když uvidí, že Jáj dostal dárek a on ne. Ten bude ale závidět!

Jáj rychle běží ke křoví.
Nikdo ho neslyší.
Nikdo ho nevidí.
Běží rovnou k Šakovi...

„Mám ho!“ raduje se Bratranec a chňape po Jájově ocásku.
Jaká to smůla! Chytil jen Kikiríkovo pírkó!
Jáj si toho ani nevšiml. Poskakuje vzrušením.

„Jáj dostjanu djárek! Jáj dostjanu djárek!“
Kdyby tak byl Jáj zticha! Vříská tak hlasitě! Je to k zbláznění.

„Nůž! Nůž a rychle!“ syčí Šak.

Bratranec se zhorzí.

„Nůž? Ty ho přece ne...?“
Spěšně si přejede ukazováčkem po krku.
„Jasně, že ne“, bručí Šak. „Chci nůž na ten pytel. Ten je zavázaný špagátem. Nemůžu rozdělat uzel.“
„Aha“, směje se Bratranec.

To si oddychl! Myslel si, že Šak tím nožem...
Myslel si, že Jáj...ten nůž...
„Jáj to udělal“, řekne Jáj.

Chytne za provaz a silně zatáhne.
A opravdu, uzel povolil.

„Dostjanu jáj teď ten djárek?“ ptá se Jáj.
„To se ví, že jo“, šklebí se Šak.
Drží pytel otevřený. Jsou tam prázdné plechovky. Rezavé hřebíky. A harampádí. Jáj tomu nerozumí. Kde je jeho dárek?

„Ten je až úplně vzadu“, tvrdí Šak.
„Vezmi si ho.“
„Jáj to nevidím.“
„On je tam. Myslím: on je tam“, řekne Bratranec.

Mrkne na Šaka. Rozumí jeho plánu!
Ale Jáj si ničeho nevšimne.

Vleze do pytle.

„Dál! Ještě dál!“ směje se Bratranec.

„Jáj njic njevidjím!“ pípá Jáj zase.

A pak...

„Už ho mám!“ jása Šak.

Rychle zavře pytel. Bratranec zaváže provaz. Uzel a ještě jeden uzel. Z toho se Jáj nikdy nedostane.

„Tady jěj tma! Jáj sje bojím!“ poplákává Jáj smutně.

Bratranci je ho líto. Ale Šakovi ne. Šak je opravdový dareba! Darebům není nikdy nic líto. Nikoho jim není líto! To Bratranec nevěděl. Povzdychne si. Být darebou je těžší, než si myslel!

„Co uděláš s tím pírkem?“ ptá se Šak

Bratranec pokrčí rameny. Jemu se to pírkem docela líbí. Ale přece ho vyhodí. Jinak si o něm bude Šak myslet, že je padavka. Jen padavky mají rády pírkem. Skutečná padavka se darebou nikdy nestane.

Šak zvedne pytel s lupem.

Zamračí se.

„To je divný“, mumlá si.

„Co je divný?“ ptá se Bratranec.

„Ten pytel není těžkej. Zlato přece hodně váží, takže něco nesouhlasí. Protože, jestli má Jáj srdce ze zlata...“

„To je určitě malinký srdíčko“, uvažuje rychle Bratranec.

Bude to tím? Jaká to smůla!

Všechno to úsilí pro malé srdíčko na nic!

„Tak to ho můžeme zase klidně pustit“, řekne Bratranec.

Ale Šak s tím nesouhlasí.

„Srdce ze zlata zůstane srdcem ze zlata, ať je malý nebo velký“, tvrdí Šak. „A navíc je Jáj poklad. On je Kdákáčin poklad! Nebo lépe řečeno byl Kdákáčin poklad. Teď je to náš poklad. Takže jsme pohádkově bohatý!“

Pohádkově bohatí! To zní dobře!

„Podí, řekne Šak. „Do našeho doupěte je to ještě daleko.“

„Myslíš nejspíš do mého doupěte“, opraví ho Bratranec.

Šak se podívá Bratranci zpříma do očí. S tou maskou vypadá přísně.

„Naše doupě“, zopakuje. „My jsme velebraši, Bratranče. Zapomněls na to? Vod teď je všechno nás dvou. Pytel, poklad, doupě.“

„Ó“, řekne Bratranec.

To je zase něco, co nevěděl.

Musí se ještě hodně učit!

Ale pak bude opravdový dareba. A potom dostane masku a kšiltovku a pruhovaný triko a ...

„Budu pak taky mít pytel s lupem, Šaku?“ ptá se.

Ale Šak neodpovídá. Ten si to už maže. Nese pytel na zádech.

„Jáj chjji ven!“ brečí Jáj.

Bratranec dělá jako by to neslyšel.

Darebové nemají slitování.

Nikdy! S nikým!

„Jáj se udjusím!“ nařiká Jáj.

Co kdyby udělal Bratranec v pytli díрку?
Jen takovou malou díрку, aby tam šlo světlo a vzduch?
„Hod' sebou, Bratranče! “ křičí Šak přes rameno.
Bratranec jen vzdychá.
„Žádnou lítost! Nikdy! Nad nikým!“ mumlá si pro sebe.
Strčí si prsty do uší a pospíchá za Šakem.

Cesta je dlouhá a úzká. Někdy jde nahoru. Někdy jde dolů. Když les skončí, tak cesta ještě pokračuje dál. Klikatí se v lukách a bažinách. Míjí rokli. Míjí řeku, ve které leží balvany. Začíná se stmívat. Za chvíli bude tma. Ale to tam ještě nejsou!

„Jsem unavený! Chci si odpočinout!“, otravuje Bratranec.

Šak ne. Ten skáče z balvanu na balvan. Tak se dostane přes řeku. Pytel s lupem mu hopsá sem a tam.

Chudák Jáj! Ten bude úplně vyčerpán! Ani nemuká. Už je celou dobu zticha. Žije ještě vůbec

„Šaku, počkej! Počkej na mě!“
Šak už je na druhém břehu. Otočí se.
„Švihni sebou, Bratranče!“
A pak jde zase dál!
Bratranec sténá. Sundá si boty a ponožky. Nohy má teplé a oteklé.
Vyhrne si nohavice a vlez do řeky.
To je osvěžující!
„Šaku! Šaku, to musíš taky udělat! To pomůže, když ti hoří pod nohama!“ volá vesele.

Ale nedostane odpověď. Šak je příliš daleko! Bratranec ho už ani nevidí!

Voda není hluboká. Bratranec se brouzdá na druhou stranu.
Kalhoty má trochu mokré. Ale to nevadí. To zase uschne. Na břehu leží velký bílý balvan.
Bratranec si na něj sedne. Balvan je ještě teplý od sluníčka. To je příjemné. Ale balvan je tvrdý.
Škoda.

„Měli jsme přece jen vzít tu pohovku“, povzdychne si Bratranec pro sebe.
„Pohovka je lepší než poklad. Na té se dá krásně odpočívat.“

Natáhne si ponožky a boty. Musí si pospíšit, už je pozdě.
Už vyšel měsíc.
Sluníčko zapadá. Hod' sebou, Bratranče!

Ale Bratranci se nechce.
Dívá se na vodu. Dívá se na měsíc v řece. Myslí na Lišáka a Zajícovou, na měkkou pohovku a koláč.
Myslí na jídlo a pití a na pana Sovu, který jen tak volal „uhú.“

Kéž by tam s Šakem nikdy nešel.
Kéž by...

Zase si Bratranec povzdychne. Zhluboka, zhluboka si povzdychne.
A pak si zaváže tkaničky.